

במה בהמה פרק חמישי שבת

נב.

עין משפט נר מצוה

א ב מ יי פ"כ מהל' שנת
הכזה יא:
ג א מיי שם פ"כ מהל' סה
טושה' אר"ח ס'י שם
ספ"י ז:
ד ז מיי שם ופ"א מהל'
פ"ה ארומה הלכה ז' סמג
עפ"י ר"ל טושה' אר"ח ס'י
שם ספ"י ז:
ח ה מיי פ"כ מהל' שנת
הל' (ח) טור וטו"ע שם
ספ"י ז:
ט ז מיי פ"כ מהל' כלל
הלכה ז'
י א שם הלכה ז' י'
יא ח שם הלכה ט':

מוסף תוספות

א. [א]ע"פ דאמר דשמואל הלכה כחנניא דאמר גטירותא יתירתא לאו משיר הוא לית הכתנת בוחיה. ספקי ה"ל"ש ימון א'. ב. דפ"י ע"ה. ספקי ה"ל"ש ימון א'. ג. רוב. טוס' ה"ל"ש ז'. ולא קאמרי חיובתא וכו' ומדאיכפול ופריקו כרלהו אליבא דרב דאמר ר' יוחנן הלכתא כחנניה. טוס' ה"ל"ש ז'. ה. לפי שאינה צריכה קמריה. מגדל סמון ע"ה. ו. שקנינים הם ומודים בקל. מגדל ימון ע"ה. ז. דאמר רב יוסף חזינא להו לעגלי דרב הונא דיוצאין באפסריהם כרוכים בשבת וכו' דרב הונא תלמידיה דרב הוה דאמר בפ"ה ואפ"ה שרי בעגלים. מהו נראה דוקא בעגלים שזורים גדולים שאין דרכם למרוד הרי הם כפרה. אור ח"ו ע"ה. שנת סמון פ"ג אות ט"ו. דרסן שלנו כמו שיר שלום לדידן נטירותא ודוס בורסן. טוס' ה"ל"ש ז'. אשכחן ה"ל"ה למעשה. טוס' ה"ל"ש ז'. יא. ומה טרוה לעגלי כל הני שנויי. ריטב"א. יב. א"ת ולרב הונא הא מתייתא דחגי יוצאין כרוכין לימשך היכי תריץ לה. י"ל. ריטב"א. ג. לעטמיה. יוצאין. טוס' ה"ל"ש ז'. יד. דוקא שיוכל. טוס' ה"ל"ש ז'. טו. כגון. טוס' ה"ל"ש ז'. טז. שיוכל להכניס ידו שם ולהתפשט בה אם תרצה לברוח. טוס' ה"ל"ש ז'. ולפוקי שלא תהא הבריכה בענין שלא יוכל להכניס ידו בינתיים לאחור בה. ריטב"א. יז. שישאר קצת לימשך בה. רש"י. שיהא נוח לימשך בו. טוס' ה"ל"ש ז'. יח. מכלל דר"ל זיל דלאחר שנעשו בני בהמה אין מקבלין טומאה. ח' רש"י. יט. דאפילו לבטל קבלת טומאה מכלא ולהבא לט' אמהאי טומאה. טוס' ה"ל"ש ז'. כ. גבי זוג של בהמה ושאר ליתל. טוס' ה"ל"ש ז'. כא. [חולין קטנ] דעל ידי יתור. רש"י. כב. מלקבל טומאה. רש"י. כג. [וקשה] למה ליה למיני מוין עליהם. דאי דאשמועינן דבני קבולי טומאה נינהו ומכילים במקומם נפקא [אלא לכן]. ריטב"א. כד. הוא קב"ל. ריטב"א. כה. מן חטאת. טוס' ה"ל"ש ז'. כו. וכתב בני חטאת (בבב"ב יט. א) למשמרת. דבעו לעמבד להו שימור. אפ"ה לא חיישינן להכי וסחמם מזה מי חטאת והרי דרוו הוא. ריטב"א. כז. דפרך עלה טבילה מאן דבר שמיה. טוס' ה"ל"ש ז'. כח. לית ליה צמדין כדמתרגמינן שירין. ואקשינן וכי טענת של בהמה בני קבולי טומאה נינהו והתנן בכלים

דאיסופז דעסיה. להודיעו שלא נתכוונתי צפורמציא. מי הו נטירותא יתירתא לגביה או לא: **הגדה כחנניא.** ולא איכפת לן אי הו נטירותא יתירתא: **יולא באפסר.** אם תחבו בחקיקת קרן אצל בקשריה בעלמא לא דילמא שלפא מרישה מתוך שראשה דק והיא מתנתקת לכלא ולכלא כשמושיקין אותה ואתי ללאתי ארבע אמות ברשות הרבים: **סחז לה בוקנה.** שקשר שער זקנה כמין נקב ותחב האפסר לתוכו: **מנתחא.** מתנתקת וקופלת אנה והנה לברוח מידו: **כאיז לה.** הוקן שנמלש השער ומכאיבה: **סן הספ.** כסוף פרוקין: **ולא פרה ברצועה** שצין קרניה: **לנוי.** שזבועה וקולעה לנוי בין קרניה כמין קליעה במקרן לקרן קרניה אוחזה בה: **לשמר.** שאוחזה בה: **אסור.** דפרה מינטרא בלא אחיזה אלא מוליכה לפניו וקסבר נטירותא יתירתא משוי הוא: **ולשמר מוסר.** קסבר נטירותא יתירתא לאו משוי הוא: **ארבע בהמוס.** וקס"ד דהכי קאמר באפסר יולאית ולא בחטס אלמא נטירותא יתירתא משוי הוא: **ומאי הוית.** דמסמיתת הא דשמואל מקמייה היא סמי היא מקמי הא: **דאיסמר.** כהדיא דשמואל הוא דשרי והוא דמחליפין כדלוקיימנא דלא למעוטינהו מחטס אלא למעוטי נעליה. לפרה אדומה: **במוסרה.** אפסר: **צמוליכה מעיר לעיר.** וקתס פרה פונה למקום מרדך שלה ורריך לאוחזה כשמוליכה לעיר אחרת ולא נטירותא יתירתא הוא אלא אורחא היא: **שאני פרה.** אדומה: **דדמיה יקרים.** וצני נטירותא יתירתא משולדה: **יולאין כרוכין.** הרצועה שצני זאורן ואע"פ שאינו אוחזה לאו משוי הוא דלנוי נמי אורחיהו הוא: **נמשכין.** שמוסכה ברצועה הקבועה בצובעת השיר: **יולאין נמשכים.** דנטירותא אורחא הוא: **ואין יולאין כרוכים.** דלנוי לאו אורחא הוא: **כרוכין לימשך.** כרוכים כריות שיכול להכניס ידו בין הכרך לזאור או יניח מעט מן החבל שאם זאת בצרות ימרח ויחמונה: **מולאות.** פרדות: **דאי ס"ד רב דימי נמשכין לאוד קאמר.** אצל כרוכין לא ולא אתא לאשמעינן אלא דמולאות משתמרות באפסר ולא הו משוי לכו: **מדרב יהודה אמר שמואל נפקא.** דקס"ד קדיבנה רבי מיניה דרבי שמעאל צרבי יוסי: **טענה אדם.** שנותן בארבע לנוי: **עמאה.** דמכשית הוא. וממדין ילפנין דמונה בהן מכשיתין אלעדיה ונמני וגו' ואכלוהי קאי תתחטאו אתס ושזיכס (במדכ"ה): **טענה בהמה.** כגון שיר: **טענה כלים.** כעין ששעין כראש ידות הכלים: **ושאר כל הטענות.** כגון העשויות לללת: טהורות

אמר שמואל הלכה כחנניא. פ"ר"ק^א דהלכה כר"ב^ב דלמר בין לנוי בין לשמר אסור מדמשני אביי ורבא ורבינא דהוו בתראי אליביה^ג היא דקשרה בעליה במוסרה^ד ועוד דקיי"ל^ה דהלכתא כר"ב באיסורי הלך אומר הרב פור"ט דכל נטירותא יתירתא אסור כגון פרה באפסר^ו וככל נוי בהמה אסור ללאת ומייה עגלי"ש יולאית באפסר כדלמר בגמון^ז יולא סוס צרסן דאורחיה כהכי או באפסר^ח אצל צניניה צרסן ובאפסר אסור ומותר להשיס הרסן או האפסר כראש הסוס בשבת ואין צו איסור טלטול דמוין הוא לצמחה זאדס המנהיג סוס ברשות הרבים וזהר שלא יולא ראש המצל מתחת ידו טפס ומה שצין ידו לסוס יגביה מן הקרקע טפס דלכי אמרינן לקמן בפרקין^ט ומותר לכרוך חזל האפסר שצני זאור הצמחה וללאת דהא^י עגלי רכז הונא ומולאות של בית רבי יולאית כרוכין:

אדרבה תסתיים דשמואל הוא דאמר ר' יוחנן. תמימה לרש"י^א מה דרשייה מ"י מדלמר שמואל מחליפין לפני רבי כו' דלכחורה משמע דהא דקאמר לעיל לא למעוטי נאקה באפסר דכל זה מדברי שמואל: **קשרה בעליה במוסרה.** ה' מני לשנויי ה' מני חנניא היא^ב והא דמשמע צריס כהונס (צ"ק נה): דמוסרה שמירה פחותה היא לנינו דוקא צבור: **או יוצאין ברובין.** פ"י כגונט' דמדין לנוי וכן פירש צמתימין וקשה לרש"י^א ולהרב פור"ט^ב דלעיל משמע דלנוי לכו"ע אסור ומירך הרב פור"ט^ב דזהא פליגי דרז הונא סבר דנטירותא נמי איכא כרוכין שאם רוצה הצמחה לצרות יתפסה ככריכה האפסר ולא הו משוי ושמואל סבר כרוכין לא הו נטירותא: **במתניתא תנא ברובין אימשך.** י"ב הונא מתר"ג^ג כרוכין י"לימשך^ד שיש חלל בין אפסר לזאור שהוא נוח לימשך כשירצה^ה ושמואל סבר לימשך דוקא^ו שיש חלל תלוי באפסר: **ט' בבאין מנוי אדם צני בהמה.** פ"י שיש צני ועודו לאדם שמואל^ז וצמס פירש כך דלפילו אחר שיחדו לצמחה מקבל טומאה שאינו עולה מלקבל טומאה מכאן ואילך אלא צנייה מעשה דמוסכה צ"ק לוסכה (ד' ג'): **גבי קולד לאכילה ונמני לסיכור**^ט ורש"י^י בעצמו פירש כן צריס צמח אשעה (לקמן נה): **ט' ופוסת שאור שיחדו ליכסה דלמר**^כ טהור^{כב} אור"י^{כג} דמייירי כשיס שניו מנשה:

י' ומוזין ע"הים במקומן. כ"ג אפסרין לאשמעינן צמקומן^{כד} דלא חיישינן שמה תפול הזאה על הצמחה ויפסלו^{כה} דתנן במסכת פרה (פ"ג מ"ג) נתכוון להזות על האדם והזהר על הצמחה אם יש באזור [לא] ישנה^{כז}: **י' ושוברין במקומן.** כ"ד הקשה הר"ר אליעזר אהלי לא מקשה הכא טבילה מאן דכר שמייה דפרך צריס צמח אשה (ד' מ). אמאי דתנן ולא תטבול עד שתרפס^{כח} ומירך ר"ט דהכל לא פריך משום דמנמי מייירי צדין כלים שמחלק צין כלי לכלי ואיזה מותר ללאת צו ואיזה אסור ואגב אורחיה אשמעינן שאר דיני כלים ומזין עליהם וטובלן צמקומן דכן דרך התנה כי הוה (לקמן ד' סו). דקיעטע יולא צקב שלו ואם יש צו בית קבול כמותין טמא אצל צריס צמח אשה^{כט} דמייירי צדיני כלים^ל ואשמעינן דין טבילה אשה פריך שפיר טבילה מאן דכר שמייה^מ והא

א) לקמן נה: ב) [מספ' פ"ה] א' ס"ח פ"ה וי"ב מ"ח הוה עלה אהמני וכו' ד) [לקמן נה: ט] [שם] ו) כלס פ"ב מ"א, ו) [מ' נד:] ט) [בסרות מ"א, ו] טז) שייך לע"פ, ז) [ב' דבורים] אלו שייך לעיל במשנה:

תורה אור השלם

1 זאת חקת התורה אשר עשה יי' לאמר דבר אל בני ישראל וקחתי אלהי קרה אדמה המימה אשר אין קרה מזה אשר לא יקרה עליו על: במדבר ט"ב ב

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה דלמחר וכו' דלאו למעוטי גמול מחטס אלא: ב) ד"ה אמר וכו' לקמן בפירקין. י"ד י"ד נד ע"ב:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בבאין וכו' ובתפ"ה שאור שיהיו לישיבה דאמר מרבה. חולין קט"ז ע"א וע"י צ"ב י"ט ע"ב מוס' ד"ה מיוקן ליה:

מוסף רש"י

ולא ברצועה שבין קרניה. דמשאוי הוא (ל' קטן נה):

רב נסים גאון

פרק חמישי במה בהמה שאני פרה דמיה יקריך. בבסכת ע"ז בפרק אין מעמידין בהמה (דף כז) דברו עלה פי דר"ך למה קאל ר"א אומר ישראל הוה שומרין אותה מעשה שנצורה הסב מאנא אל תיריך קאלו עלי טריק אל סואל מנא דיעינן וגו' אל גואב אמר רב ליה דברו בזה הענין וכי שאמר רבי אליעזר לפי מהו שבי התירין אמרו בדין שאלה מנא דיעינן, ובהא התשובה] אמר רב כהנא כוס אדום מצביח לפניה בשעה שעולה עליה זכר, אי הכי אמאי דמיה יקרין הואיל ושתי שערות פוסלות בה.

רבינו הגנאל

ואמר בין לנוי בין לשמר אסור, ושמואל אמר לנוי אסור לשמר מותר. ומחובבין ליה קשרה לפרה אדומה בליה במסורה כשרה, קשיא לרב דאמר לשמר בשבת אסור שנצמחה מוסרה בפרה (מחזיק [משאין] והמשאוי פוסל פרה, אמאי קניג כשרה. ופירוק אביי ורסא ורבינא דהוה בתרא, וכליל לשמר כמשאוי והוא בפרה מורדת ומשום הכי לא הויה מוסרה משוי עליה, אבל כולי עלמא משאוי הוא כרב. ומדמשני רבינא לאוקמה כרב פסע מינה חילכתא כוחיה דרב. יוצאין כרוכין, שריו אפסריהו כרוכין על צוהריהו. וקשיא דיוצאין כרוכין ובייש נמשכין מולאות, פ"י פרדות של בית רבי הוה יוצאות באפסריהו כרוכין בשבת. יוצאין נמשכין בשיר ומזין עליהן וטבילין במקומן. פ"י שיר, כעין צמדין כדמתרגמינן שירין. ואקשינן וכי טענת של בהמה בני קבולי טומאה נינהו והתנן בכלים